Dosarul nr.3-1900/2023
2-23107589-12-3-26072023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

28.02.2025 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru,
Preşedintele şedinţei, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Cristina Verlan,

examinând în şedinţa de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Societatea cu Răspundere Limitată ”Fly One” împotriva Autorității Aeronautice Civile privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantă – Societatea cu Răspundere Limitată ”Fly One, la data de 26.07.2023, a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani acțiunea în contencios administrativ împotriva Autorității Aeronautice Civile privind anularea actului administrativ „Amenda de Constrângere” din 13.06.2023, înregistrat cu**********

În argumentarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în fapt, la data de 13.06.2023 de către Autoritatea Aeronautică Civilă a fost emis actul administrativ „Amenda de Constrângere” înregistrat cu*****

Indică că acest act administrativ, a fost adus la cunoștința „Fly One”SRL la data de 15.06.2023.

La rubrica „motivarea deciziei luate”, Autoritatea Aeronautică Civilă, evidențiază per general că a emis un proces-verbal de control ***** din 13.04.2023. Prin acest proces-verbal de control, invocă Autoritatea Aeronautică Civilă că a stabilit un termen de înlăturare a încălcărilor constatate în cadrul controlului de stat planificat. Acest termen a expirat la data de 22.05.2023. Mai susține autoritatea publică că, a somat „Fly One”SRL la data de 25.05.2023, prin actul *****, la executarea procesului-verbal de control ***** din 13.04.2023. Paralel au fost solicitate prezentarea de către „Fly One”SRL a dovezilor privind executarea.

În aceeași ordine de idei, invocă autoritatea publică că a somat repetat la 06.06.2023 „Fly One”SRL, cu privire la executarea procesului - verbal ***** din 13.04.2023.

Accentuează reclamanta că, fără a efectua un control în baza Legii nr.131, în vederea verificării executării sau nu a procesului - verbal ***** din 13.04.2023, autoritatea publică, din oficiu, constată neexecutarea procesului-verbal de control ***** din 13.04.2023. Or, în conținutul actului administrativ contestat „Amenda de Constrângere" autoritatea publică invocă că „la 13.06.2023 s-a atestat neexecutarea actului administrativ ***** din 13.04.2023". Cum a fost constatat, în actul administrativ contestat nu este descris și nici detaliat.

Pe cale de consecință, reieșind din constatările efectuate din oficiu de către Autoritatea Aeronautică Civilă, ultima decide, a aplica amendă de constrângere în cuantum de 8 000 unități convenționale, ceea ce constituie 400 000, 00 lei MD, persoanei juridice „Fly One"SRL, pentru neexecutarea actului administrativ ***** din 13.04.2023.

În punctul 3 din actul administrativ contestat, autoritatea publică informează „Fly One"SRL că dispune de dreptul legal de a contesta acest act administrativ cu cererea prealabilă, iar ulterior în instanța de judecată.

În acest context, reclamantul înaintează prezenta acțiune în vederea anulării actului administrativ contestat, consideră că acesta este unu ilegal, emis cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare și cu încălcarea dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, având în vedere următoarele considerente.

În conformitate cu art.54 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Potrivit art.21 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Iar, potrivit alin.(3) al art.21 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Așadar, examinând conținutul acestor prevederi legale, identifică că legiuitorul a pus în sarcina autorităților publice de a acționa în strictă conformitate cu legea și întru respectarea principiului legalității.

La caz, reclamantul consideră că autoritatea publică ilegal i-a aplicat amenda de constrângere, respectiv ilegal a fost emis actul administrativ contestat. Or, evidențiază că „Fly One"SRL (persoană juridică de drept privat) nu poate fi subiect la aplicarea art.181 din Codul administrativ (amenda de constrângere), iar, Autoritatea Aeronautică Civilă nu dispune de competență în aplicarea amenzii de constrângere. Or, conform art.181 alin.(1) din Codul aministrativ, dacă o acțiune poate fi realizată doar de debitorul executării și nu este realizată benevol, atunci acesta poate fi determinat să realizeze acțiunea prin amendă de constrângere. În cazul acțiunilor substituibile poate fi stabilită o amendă de constrângere atunci când realizarea prin substituire nu promite succes sau debitorul executării nu este în stare să suporte cheltuielile care rezultă din realizarea acțiunii de

către un terț. Din conținutul normei relatate mai sus, identifică că amenda de constrângere se aplică doar debitorului executării. Pentru a clarifica subiectul de drept care are calitate de debitor al executării, necesită a fi apelat la prevederile art.176 din Codul administrativ.

Astfel, conform art.176 alin.(1) lit.a) și b) din Codul administrativ (Debitorul executării), în calitate de debitor poate fi revendicat: a) persoana care datorează o prestație (debitor principal); b) persoana care răspunde personal pentru prestația altuia (debitor garant).

Paralel, conform art.175 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile prezentului capitol se aplică numai executării creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, cu excepția creanțelor bănești bazate pe dreptul statului de a percepe impozite, taxe și alte plăți cărora li se aplică prevederile Codului fiscal.

Iar potrivit alin.(2) al art.175 din Codul administrativ, competența pentru executarea creanțelor bănești în sensul alin.(1) îi revine Serviciului Fiscal de Stat. Prevederile titlului V cap.9 din Codul fiscal se aplică suplimentar la prevederile prezentului cod.

Prin urmare, normele evidențiate *supra,* determină subiectul executării, or, prestația constă în plata unei sume de bani (executării creanțelor bănești) și nemijlocit clarifică autoritatea competentă cu dreptul de a cere executarea creanțelor bănești (prestației de la subiect) și aplicarea măsurilor coercitive.

În speță, precizează că „Fly One”SRL, nu are nici o creanță bănească (confirmată printr-un titlu executoriu) pentru a avea calitatea de debitor al executării. La fel, „Fly One”SRL, nu are nici o creanță bazată pe dispoziții de drept public.

Deci, opinează că „Fly One”SRL, nu este debitor al executării în sensul art.176, 181 din Codul administrativ așa cum eronat a perceput Autoritatea Aeronautică Civilă.

Indică reclamanta că, Autoritatea Aeronautică Civilă aplică amenda de constrângere în baza art.181 din Codul administrativ, în raport cu „Fly One”SRL pentru neexecutarea prescripției/recomandărilor indicate în actul de control.

Precizează reclamanta că pentru neexecutarea prescripției date de autoritatea publică urmare a efectuării controlului de stat în baza Legii nr.131, legea prevede alte modalități și alte sancțiuni.

În concret, potrivit art.29 alin.(7) din Legea nr.131, în cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările legislației în termenul stabilit conform alin.(4), organul de control care a emis prescripția, în funcție de gradul de pericol constatat, conform limitelor stabilite la art.5^1, poate emite altă prescripție, cu sau fără măsuri restrictive, și/sau poate aplica sancțiuni prevăzute de lege.

La caz, sancțiunile prevăzute de lege, sunt cele evidențiate de Codul contravențional, Codul administrativ în speță nu este aplicabil.

Mai mult, în procesul verbal de control, autoritatea publică, stabilește expres ce sancțiune contravențională ar putea aplica SRL„Fly One”SRL, deoarece s-a făcut referire la art.344 alin.(3) lit.d) din Codul contravențional.

Prin urmare, opinează că „Fly One”SRL, în speța concret examinat nu este subiect al art.181 din Codul administrativ în vederea aplicării unei amenzi de constrângere.

Complimentar, atrage atenție că reieșind din alin.(2) al art.175 din Codul administrativ, amenda de constrângere o poate aplica doar Serviciul Fiscal de Stat, or, el este competent pentru executarea creanțelor bănești în raport cu debitorii, respectiv, Serviciului Fiscal de Stat îi revine competența în aplicarea amenzii de constrângere în baza art.181 din Codul administrativ pentru neexecutarea acestor creanțe bănești.

Prin urmare, indică că autoritatea publică a depășit și competența în aplicarea acestei amenzi de constrângere (emiterea actului administrativ). Or, legea expres prevede competența Serviciului Fiscal, în vederea asigurării executării creanțelor bănești.

În continuare, pe lângă aspectele legate de competență, subiect, invocate mai sus, reclamantul a identificat și alte ilegalități în actul administrativ contestat și în acțiunile autorității publice.

Menționează că, conform art.31 din Codul administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Astfel, din conținutul normei redate mai sus identificăm că aceasta are un caracter imperativ, or, sintagma „trebuie" utilizată de legiuitor, determină caracterul imperativ al aceste norme și identifică sancțiunea anulabilității actului în cazul în care acesta este nemotivat.

Motivarea, oferă posibilitatea justițiabilului de a identifica circumstanțele concrete care răspunde la întrebarea de ce autoritatea publică a ajuns la o concluzie anumită expusă în actul administrativ în special în actul administrativ defavorabil.

Mai mult, potrivit art.118 alin.(1) din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Alin.(2) al art.118 din Codul administrativ reglementează că, motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a)motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b)motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc..

Astfel, reieșind din prevederile legale enunțate mai sus, identifică că cerința primordială față de actele administrative, inclusiv defavorabile, este ca acestea să fie motivate suficient.

Or, anume aspectul motivațional al actului îi oferă acestuia autoritate de act legal și totodată oferă posibilitatea justițiabilului de a înțelege expres și concret de ce autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-o asemenea manieră și nu a optat pentru o altă poziție pentru a își atinge scopul.

Potrivit art.16 alin.(1) din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității

publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Alin.(2) al art.16 din Codul administrativ prevede că, exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Iar, art.137 alin.(2) din Codul administrativ notează că, dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

În acest context, raportând aceste prevederi legale la speța concret examinată, identifică faptul că actul administrativ contestat nu corespunde prevederilor legale privind motivarea. Or, necesită a fi accentuat că autoritatea publică în cuprinsul actului s-a limitat doar la expunerea anumitor circumstanțe de fapt și totodată la sfârșitul actului a enumerat o serie de prevederi legale care a considerat ca fiind pertinente speței.

Cu toate acestea, atrage atenția că, o asemenea manieră de motivare a actului administrativ (în special actul administrativ defavorabil) este ineficientă/insuficientă și contrară prevederilor legale și principiului legalității ce impune autorităților publice sarcina de a-și motiva actul administrativ.

Accentuează că CtEDO, în jurisprudența sa a constatat că, într-un litigiu administrativ, motivarea poziției administrației a fost prea sumară și generală pentru a permite reclamantului să prezinte o contestație motivată asupra acestei aprecieri, iar instanțele de fond nu au permis reclamantului să prezinte argumente cu privire la problema în cauză *(Hentrich împotriva Franței, pct.56)*.

Totodată, reiterat menționează că sarcina motivării actului administrativ este instituită întru respectarea principiului legalității.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Cu alte cuvinte, notează că legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele ierarhice, care stabilesc condiții privind adoptarea sau emiterea lor.

În cele din urmă, menționează că contrar prevederilor art.118 din Codul administrativ autoritatea publică nu a coroborat prevederile legale la care a făcut trimitere în actul administrativ defavorabil cu circumstanțele de fapt a cauzei și nemijlocit nu a specificat necesitatea aplicării amenzi anume în cuantumul indicat în actul administrativ contestat.

Deci, nu este clar de ce autoritatea publică și-a exercitat în sensul art.16 din Codul administrativ, dreptul discreționar anume în maniera utilizării art.181 din Codul administrativ și aplicării anume amenzii în cuantum de 8000 unități convenționale și nu și-a exercitat, spre exemplu, dreptul discreționar în aplicarea sancțiunii contravenționale în baza art.344 alin.(3) lit.d) din Codul contravențional așa cum a fost specificat în

procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023.

Sau nu și-a exercitat dreptul stabilit de art.29 alin.(7) din Legea nr.131, conform căruia, în cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările legislației în termenul stabilit conform alin.(4), organul de control care a emis prescripția, în funcție de gradul de pericol constatat, conform limitelor stabilite la art.5[1], poate emite altă prescripție, cu sau fără măsuri restrictive și/sau poate aplica sancțiuni prevăzute de lege.

Din actul administrativ nu poate fi desprins de ce anume a fost aplicat art.181 alin.(4) din Codul administrativ și nu a fost emisă o altă prescripție sau aplicarea sancțiunii contravenționale. Totodată, nu este clar cum autoritatea publică a ajuns la concluzia aplicării amenzii anume în cuantum de 8000 unități convenționale. Or, art.184 alin.(4) prevede posibilitatea aplicării unei amenzi mai mici.

Totodată, din conținutul actului administrativ nu este clar cum Autoritatea Aeronautică Civilă a constatat petentul „Fly One"SRL ca fiind debitor al executării și cum Autoritatea Aeronautică Civilă s-a declarat autoritatea competentă pentru executarea creanțelor bănești în timp ce art.175 alin.(2) din Codul administrativ, atribuie această competență Serviciului Fiscal de Stat.

Precizează că, o numerotare a anumitor prevederi legale pretinse a fi temei pentru emiterea act administrativ nu este suficient pentru a motiva actul administrativ. Mai mult, scopul motivării actului administrativ este de a aduce la cunoștință persoanei vizate în acel act cât și terțelor părți, răspuns la întrebarea de ce autoritatea și-a exercitat dreptul discreționar în asemenea manieră încât a luat o astfel de decizie, de ce autoritatea publică nu și-a exercitat dreptul discreționar sub alt aspect, având în acest sens premise legale. Deci, contrar art.16 alin.(1) din Codul administrativ, nu a întreprins aceste măsuri, deci a efectuat o activitate administrativă arbitrară, fapt interzis de legislația în vigoare.

Prin urmare, exercitarea dreptului discreționar în vederea aplicării unei amenzi exagerat de mare pentru anumite încălcări minore depistate în cadrul controlului, care nici măcar nu pot face obiect al sancțiunii contravenționale (reieșind din art.441 alin.(1) lit.g) din Codul contravențional) este disproporționat cu scopul urmărit de autoritatea publică.

Mai mult, autoritatea publică reieșind din procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023, nu a obligat „Fly One"SRL să execute prescripțiile ci i-a recomandat, recomandările nu au un caracter obligatoriu.

Totodată, un alt scop ce urmărește motivarea completă a actului administrativ individual și în special a actului defavorabil este de a oferi posibilitatea persoanei vizate în acel act cât și terțelor persoane de a examina corectitudinea exercitării dreptului discreționar al autorității publice prin prisma testului proporționalității.

Or, potrivit art.29 alin.(1) din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

Alin.(2) al art.29 din Codul administrativ remarcă, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă.

La caz, reieșind din pretinsa motivare a actului administrativ contestat, reclamantului nu îi este clar de ce autoritatea și-a exercitat dreptul discreționar anume în felul de a sancționa „Fly One”SRL în baza art.181 din Codul administrativ, din lipsa motivării nu poate fi stabilită proporționalitatea exercitării dreptului discreționar de către autoritate anume în această manieră.

Mai mult, nu poate stabili cât de necesar a fost emiterea actului administrativ pentru a atinge un scop care nu a fost definit și redat în actul administrativ contestat.

În partea ce ține de rezonabilitatea emiterii actului administrativ, indică că, rezonabilitatea nu poate fi determinată din considerentul că celelalte cerințe stabilite de testul proporționalității nu au fost evidențiate.

Pe cale de consecință, încă odată identifică ilegalitatea actelor contestate și nemijlocit solicită anularea acestora.

Or, reiterat specifică că orice măsură întreprinsă de autoritatea publică trebuie să fie adecvată, adică să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, să fie necesară, adică indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională - să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.

În continuare, necesită a fi specificat că pe lângă faptul că autoritatea și-a exercitat arbitrar dreptul discreționar în raport cu „Fly One”SRL la aplicarea acestei amenzi, autoritatea publică a încălcat și normele legale/procedurale legate de aplicarea acestei amenzi și notificarea persoanei asupra căreia se intenționează a fi aplicată această amendă.

Or, conform art.185 alin (1) din Codul administrativ, înainte ca măsurile coercitive să fie aplicate față de debitor, acesta este somat despre posibilitatea utilizării măsurilor coercitive. În somație se stabilește un termen rezonabil pentru executare. Stabilirea termenului nu este necesară dacă urmează să fie impusă o tolerare a acțiunii sau o inacțiune.

Conform alin.(3) al art.185 din Codul administrativ, în somație se indică măsura coercitivă care se intenționează a fi aplicată. Dacă are loc o somare cu mai multe măsuri coercitive, atunci în ea se indică ordinea în care acestea urmează să fie aplicate. Dacă se face somarea cu aplicarea măsurii de realizare prin substituire, atunci în prealabil se apreciază costurile preliminare, iar în somație se indică suma concretă a acestora. În cazul somării cu o amendă, se indică mărimea amenzii. În cazul somării cu o amendă pentru impunerea unei obligații de inacțiune, suplimentar se indică asupra faptului că pentru fiecare caz de neexecutare va fi scadentă o amendă.

La caz, autoritatea publică, a emis în adresa „Fly One”SRL, două somații una din 25.05.2023 și alta din 06.06.2023. Contrar art.185 alin.(3) în niciuna din somațiile înaintate nu a fost indicată mărimea amenzii pe care autoritatea publică intenționează să o aplice.

Respectiv, la aplicarea acestei măsuri coercitive, autoritatea publică a încălcat prevederile legale de somare, fapt ce dovedește exercitarea în mod arbitrar și ilegal a dreptului discreționar în raport cu „Fly One”SRL.

Legiuitorul a stabilit expres obligația de a indica mărimea amenzii, pentru ca justițiabilul să își poată regla conduita și să poată evalua riscurile aplicării amenzii și să

aibă o previzibilitate în partea ce ține de sancțiunea aplicată.

Somația efectuată necorespunzător nu poate fi considerată o somație în sensul art.185 din Codul administrativ, respectiv, actul administrativ „amenda de constrângere" a fost aplicată ilegal, motiv din care solicită anularea actului administrativ contestat.

Subsecvent, o altă chestiune neelucidată în actul administrativ contestat, constituie modalitatea de constatare de către autoritatea publică a neexecutării de către „Fly One„SRL, a pretinselor/recomandări oferite de autoritatea publică în procesul verbal de control.

Or, pentru constatarea executării/neexecutării prescripțiilor/recomandărilor, autoritatea publică trebuie să efectueze un control repetat în sensul Legii nr.131, acest fapt rezultă din art.29 alin.(10) din Legea nr.131, conform căruia, în cazul în care se constată înlăturarea încălcărilor de către persoana controlată, inspectorul face mențiunea corespunzătoare în procesul-verbal de control. Dacă, în urma verificării, este necesară prescrierea suplimentară a unor măsuri sau constatarea contravenției, inspectorul întocmește un proces-verbal suplimentar, conex cu procesul-verbal de control inițial, îl completează cu mențiunea faptului verificării, cu date despre procesul-verbal de control inițial, constatările în urma verificării și măsurile aplicate. Procesul-verbal suplimentar este semnat de inspectori și de persoana controlată, se anexează la procesul-verbal de control inițial și se înregistrează în Registrul de stat al controalelor.

Astfel, respectarea prescripțiilor/recomandărilor, înlăturarea încălcărilor, se constată doar în baza unui proces-verbal de control, care în speța concret examinată nu există. Deci autoritatea publică și în această latură a efectuat o activitate administrativă arbitrară, contrară art.137 din Codul administrativ.

Paralel, un alt motiv de ilegalitate a actului administrativ care duce în mod incontestabil la apariția temeiurilor de anulare a acestuia, servește faptul că, autoritatea publică a încălcat prevederile art.94 alin.(1) din Codul administrativ, conform căruia, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

La caz, acest drept nu i-a fost asigurat petentului „Fly One"SRL, fapt care a generat încălcarea dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, petiționarul nu a fost citat în cadrul acestei proceduri administrative, nu i-au fost solicitate explicații, acțiuni/inacțiuni ilegale ce încalcă dreptul justițiabilului la apărare și la un proces echitabil.

Pe cale de consecință, cu certitudine evidențiază o serie de încălcări la emiterea acestui act administrativ, aceste încălcării se referă la drepturile fundamentale ale omului stabilite, atât la nivel național, cât și internațional, respectiv, anularea acestui act administrativ este iminentă.

Finalmente, solicită admiterea acțiunii depuse, anularea actului administrativ contestat, deoarece este unul ilegal și contravine legislației în vigoare.

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Cristian Iustin, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA ***** din 03 octombrie 2024

a susținut acțiunea în sensul formulat și a a solicitat admiterea acestea, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Pârâta – Autoritatea Aeronautică Civilă(în continuare, AAC), prin referința prezentată instanței(f.d.72-74) a solicitat respingerea acțiunii reclamantului SRL"Fly One" considerând-o neîntemeiată.

În argumentarea poziției de respingere a acțiunii, pârâtul a invocat următoarele contraargumente: în corespundere cu procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023, care a fost înregistrat în cancelaria "Fly One" cu*****din 14.04.2023 a fost stabilit termenul de 22.05.2023 pentru înlăturarea încălcărilor constatate în cadrul controlului planificat de stat.

Astfel, Compania Aeriană "Fly One"SRL urma să asigure comunicate în formă scrisă pentru persoanele nevăzătoare sau cu vedere redusă (aduse la cunoștința acestora prin mijloace alternative corespunzătoare) în care sunt precizate normele de compensare și asistență, coordonatele Autorității Aeronautice Civile, conform pct.38-39 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012; să asigure respectarea dreptului minim la compensație pasagerilor***** și *****în valoare de 250 euro/per pasager pentru întârzierea prelungită a zborului ***** din 14.08.2022; să asigure respectarea dreptului minim la compensație pasagerilor ***** în valoare de 400 euro per/persoană pentru întârzierea prelungită a zborului *****din 29.12.2022; să asigure respectarea dreptului minim la compensație pasagerei ***** în valoare de 250 de euro pentru întârzierea prelungită a zborului ***** din 10.07.2022, să expedieze pasagerei ***** o comunicare scrisă în format electronic despre drepturile sale minime în calitate de pasageră și coordonatele Autorității Aeronatice Civile; să asigure rambursarea întregului cost al biletului (codul biletului - ***** în valoare de 39 de euro pasagerei*****

Procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023 a obținut puterea lucrului decis, deoarece nu poate fi contestat nici pe cale prelabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă, conform prevederilor art.140 din Codul administrativ.

Conform art.139 din Codul administrativ un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia, cu excepția cazului când actul administrativ însuși stabilește o dată ulterioară pentru obligativitatea sa. Un act administrativ individual obține valabilitate cu acel conținut cu care este comunicat. Un act administrativ individual rămâne valabil atâta timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod. Actele administrative individuale se respectă de către autoritatea publică emitentă, alte autorități publice, destinatarii acestora și persoanele terțe. Un act administrativ individual nul nu produce efecte juridice.

Potrivit articolul 141 din Codul administrativ un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare. Un act administrativ

individual este, de asemenea, nul: a) dacă executarea lui cere săvârșirea unei fapte ilegale, care constituie o componență de contravenție sau de faptă penală; b) dacă din motive reale nimeni nu-1 poate executa; c) dacă contravine bunelor moravuri; d) dacă la emiterea lui a contribuit o persoană care nu are dreptul să participe în procedură administrativă conform art. 49 alin. (1); e) dacă a fost emis în scris, dar nu poate fi identificată autoritatea publică emitentă; f) în alte cazuri prevăzute de lege. în cazul nulității parțiale a unui act administrativ individual, acesta este nul în totalitate dacă autoritatea publică nu ar fi emis actul administrativ respectiv fără partea lovită de nulitate. Autoritatea publică poate constata nulitatea oricând din oficiu. La cerere nulitatea se constată în măsura în care solicitantul are un interes îndreptățit pentru a o solicita.

Explică Autoritatea Aeronautică Civilă că a somat ”Fly One”S.R.L. prin actul ***** din 25.05.2023 (înregistrat în cancelaria reclamantei cu ***** din 26.05.2023) să execute indicațiile prevăzute în procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023 și să prezinte dovezile privind executarea la adresa electronică info@caa.gov.md până la 29 mai 2023.

Ulterior, AAC a somat în mod repetat ”Fly One” prin actul ***** din 06.06.2023 (înregistrat în cancelaria reclamantei cu ***** din 07.06.2023) să execute indicațiile prevăzute în procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023 și să prezinte dovezile privind executarea la adresa electronică info@caa.gov.md până la 08 iunie 2023.

La 13 iunie 2023 a fost emisă măsura coercitivă sub formă de amendă de constrângere cu *****, fiind respectate formalitățile procedurale indicate la art.118-121 din Codul administrativ. În corespundere cu art.art.179, 181 alin.(4) din Codul administrativ și conform prevederilor pct.7 alin.(2) lit.c) din Codul aerian, în scopul realizării funcțiilor de bază ale Autorității Aeronautice Civile privind asigurarea aplicării cadrului normativ prin controlul respectării drepturilor consumatorilor în domeniul aviației civile, în temeiul prevederilor pct.2, pct.8 subpct.10), 12), pct.9 subpct.5) lit.s) și pct.17 ale Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.133 din 27.02.2019 a fost aplicată amenda de constrângere în cuantum de 8000 de unități convenționale, ceea ce constituie 400 mii lei persoanei juridice “Fly One”Societate cu Răspundere Limitată cu sediul în mun.Chișinău, ***** cod fiscal ***** pentru neexecutarea actului administrativ ***** din 13.04.2023.

Actele administrative individuale se execută conform prevederilor art.171-188 din Codul administrativ, dacă alte legi nu conțin reglementări derogatorii.

Executarea se realizează de către autoritatea publică care a emis actul administrativ individual sau a încheiat contractul administrativ, dacă legea nu prevede altfel.

Autoritatea Aeronautică Civilă efectuează controlul respectării prevederilor legislației în domeniul protecției consumatorilor în transport aerian, conform pct.42 din regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012. în temeiul pct.7 din Hotărârea Guvernului nr. 133 din 27.02.2019 cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile, misiunea Autorității constă în implementarea politicilor în domeniul aviației civile și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice

a legislației în acest domeniu pentru asigurarea siguranței zborurilor, securității aeronautice și protecției consumatorului.

Conform art.29 alin.(4), (5) și (7) din Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător persoana supusă controlului este obligată să înlăture în termenul stabilit expres în prescripție încălcările indicate. În termenul stabilit conform alin.(4), persoana supusă controlului va prezenta organului care a emis prescripția confirmările de rigoare privind înlăturarea încălcărilor legislației. în cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările legislației în termenul stabilit conform alin. (4), organul de control care a emis prescripția, în funcție de gradul de pericol constatat, conform limitelor stabilite la art.5, poate emite altă prescripție, cu sau fără măsuri restrictive, și/sau poate aplica sancțiuni prevăzute de lege.

Procesul-verbal de control este documentul prin care se confirmă faptul desfășurării controlului și în care se conține toată informația cu privire la controlul desfășurat, la procedurile aplicate și constatările în urma acestuia, prescripțiile și recomandările înaintate în baza constatărilor, măsurile restrictive aplicate și sancțiunile stabilite în urma controlului. Procesul-verbal de control este alcătuit din partea constatatoare, partea prescriptivă și partea sancționatorie și conține în mod obligatoriu: denumirea completă a organului de control, numele complet și funcția persoanelor care au efectuat controlul; date cu privire la delegația de control și temeiul efectuării controlului; denumirea completă/numele persoanei supuse controlului și identificarea obiectului de control; tipul controlului; lista de verificare aplicată; date privind toate aspectele, documentele, bunurile, încăperile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului, relevante în scopul controlului; constatările și rezultatele controlului; referința expresă la prevederile actelor legislative și normative pe care le-a încălcat persoana supusă controlului; copiile documentelor examinate care confirmă încălcarea legii, ale altor documente întocmite în cadrul controlului; date privind durata controlului; explicațiile în scris ale persoanei supuse controlului și/sau ale angajaților acesteia; recomandările și indicațiile pentru înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz; prescripția de aplicare a măsurilor restrictive, după caz; constatarea contravențiilor sau altor tipuri de încălcări prevăzute de lege, cu indicarea sancțiunii prevăzute de lege, după caz, descrierea semnelor componenței de infracțiune constatate în cadrul procedurii de control și referința expresă la normele de drept penal vizate.

În contextul emiterii măsurii coercitive sub formă de amendă de constrângere, AAC și-a exercitat dreptul discreționar luând în considerare toate faptele relevante, a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, a realizat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Din motivele enumerate și în temeiul prevederilor art.224 alin.(1) lit.f) Cod administrativ, solicită respingerea cererii de chemare în judecată privind anularea amenzii de constrângere ***** din 13.06.2023 depusă de Fly One SRL (înregistrată în cancelaria judecătoriei cu ***** din 26.07.2023), ca fiind neîntemeiată.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul autorității publice pârâte, Vitalie Savciuc, acționând în baza procurii ***** din 12.03.2024, a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea reclamantei, referința pârâtului, audiind în cadrul dezbaterilor judecătorești, explicațiile ambelor părți, studiind probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor în coraport cu normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantei SRL"Fly One" împotriva Autorității Aeronautice Civile privind anularea actului administrativ individual defavorabil, este întemeiată și pasibilă de admis parțial, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art.39 alin.(2) al Codului administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor, obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În speță, reclamanta este destinatara actului administrativ contestat și actul contestat este defavorabil pentru reclamantă SRL"Fly One", deoarece impune sancțiuni pecuniare pentru neexecutarea procesului-verbal ***** din 13.04.2023, ceea ce denotă admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Potrivit art.206 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Art.208 alin.(1) Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Reclamantă SRL"Fly One", prin cererea prealabilă din 27.06.2023(f.d.31-39) a solicitat organului emitent, anularea actului administrativ – amenda de constrângere din 13.06.2023.

Prin decizia adoptată în procedura prealabilă *****din 13.07.2023, Autoritatea Aeronautică Civilă a respins cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată(f.d.40-42).

Potrivit art.209 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

Reclamantă SRL”Fly One”, respectând termenul de 30 de zile de la data comunicării deciziei cu privire la cererea prealabilă din 13.07.2023, și-a realizat dreptul său la acțiune și a depus acțiunea în contencios administrativ la 26.07.2023, adică în interiorul termenului prevăzut de art.209 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, ceea ce denotă admisibilitatea acțiunii în baza temeiurilor prevăzute de art.207 alin.(2) lit.lit.d), f) Cod administrativ.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale referitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată constată că, dreptul reclamantei de a depune acțiunea în conyencios administrativ este prevăzut de lege, reclamanta este destinatara actului defavorabil, reclamanta și-a realizat dreptul său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, a respectat procedura preavăzută de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii, lipsa dreptului vătămat, precum și alte temeiuiri prevăzute de art.207 alin.(2) Cod administrativ, nu există - ceea ce condiționează soluționarea fondului cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – amendă de constrângere ***** din 13.06.2023.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justiţiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Circumstanțele faptice după cronologia apariției lor ce au importanță pentru

soluționarea cauzei pot fi rezumate în felul următor:

Autoritatea Aeronautică Civilă, urmare a controlului efectuat la SRL"Fly One" a emis procesul-verbal de control ***** din 13.04.2023.

Potrivit procesului-verbal de control ***** din 13.04.2023, autoritatea publică pârâtă a constatat următoarele:

Operatorul aerian nu dispune de comunicate în formă scrisă sau alte mijloace alternative pentru persoanele nevăzătoare sau cu vedere redusă în care sunt precizate normele de compensare și asistență în conformitate cu dispozițiile pct.38-39 ale Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârii de Guvern nr.836 din 08.11.2012, care urmează a fi prezentate fiecărui pasager care, este afectat, de o întârziere de cel puțin două ore, i-a fost, refuzată îmbarcarea sau i s-a anulat zborul.

*În același context, operatorul aerian nu dispune de comunicate în formă scrisă sau alte mijloace alternative pentru persoanele nevăzătoare sau cu vedere redusă în care sunt prezentate coordonatele Autorității Aeronautice Civile care urmează a fi prezentate pasagerilor. Studiul efectuat al petițiilor (în special petiția consumatorului ***** înregistrată cu ***** din 11.01.2023), marchează încălcarea drepturilor consumatorilor, prevăzut de art.18 prim alin.(l) din Legea nr.105 din 13.03.2003 potrivit cărora, în cazul neconformității serviciului prestat, remedierea gratuită, a deficiențelor apărute care nu sînt imputabile consumatorului, înlocuirea gratuită în condițiile art.18 alin.(4), reducerea corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii se aplică la. constatarea deficiențelor în timpul prestării sau recepțiouării serviciului ori în cadrul termenului de garanție și se face de către prestator într-uн termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit în contract.*

*Pe caz se constată și încălcarea dreptului la soluționarea reclamației într-o perioadă de timp ce nu poate depăși 14 zile calendaristice, de la data la care consumatorul a adus la cunoștință prestatorului neconformi ta tea serviciului prestat. Reclamația a fost depusă în adresa CA "Fly One" SRL la 12.12.2022, iar răspunsul consumatorilor a fost oferit la 16.01.2023. În cazul enunțat a fost încălcat și dreptul minim la compensație în valoare de 250 euro per/persoană pentru întârzierea prelungită a zborului***** din 14.08.2022, pe cursa Antalya - Chișinau. Concomitent, de către transportator a fost menționat, că zborul ***** din 30.08.2022 pe cursa Chișinău (KIV) — Antalya (AYT) a fost de tip charter, invocând la baza hotărârii de refuz în achitarea compensației și prevederile art.1608 alin.(l) Cod civil, potrivit căruia "călătorul are dreptul de a primi despăgubiri adecvate din partea organizatorului pentru orice prejudiciu pe care îl suferă ca urmare a unui viciu, fără a aduce atingere, dreptului sau la reducerea prețului sau la rezoluțiune", orientând consumatorii să solicite despăgubiri de la operatorul turistic. Transportatorul a citat în favoarea sa și prevederile art.14 alin.(l) lit.e) și i) din Legea nr.352 din 24.11.2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, considerând că turoperatorul are obligația să repare prejudiciile cauzate turiștilor și nu operatorul aerian. Deși, potrivit*

art.1 din Legea nr.352/2006 (domeniul reglementării) - prezența lege reglementează raporturile juridice ce țin ele elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul turismului, organizarea și coordonarea activității turistice și a activității de întreprinzător în domeniul turismului, formele de turism, crearea și activitatea zonelor turistice naționale, stabilește, cerințele privind calitatea serviciilor turistice și asigurarea securității turiștilor, precum și principiile de colaborare internațională în domeniul turismului. Insă, CA "Fly One" a ezitat să expună consumatorului, că conform prevederilor art.1420 Cod civil - transportatorul este ținut să repare prejudiciul cauzat în urma încălcării termenului de transportare, cu excepția cazului în care acest prejudiciu este rezultatul unui impediment în afara controlului transportatorului. Transportatorul este ținut să repare prejudiciul și în cazul în care acesta se datorează stării ori funcționării mijlocului de transport. Răspunderea transportatorului nu poate fi exclusă sau limitată prin contract. Orice clauză contrara este lovită de nulitate absolută. Prevederi similare sunt expuse și în dispoziția art.26 (nulitatea dispozițiilor contractuale) al Convenției pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional, semnată la Montreal la 28.05,1999, pusă în aplicare prin Legea nr.254 din 05.12.2008 privind aderarea Republicii Moldova la Convenția pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional - "orice clauză care are tendința să exonereze transportatorul de răspundere sau să stabilească o limită mai scăzută decât cea stabilită prin prezenta Convenție, este nulă și neavenită, însă nulitatea oricărei astfel de clauze nu implică nulitatea întregului contract, care rămâne supus prevederilor prezentei Convenții".

*In cazul pasagerilor ***** (reprezentați de avocatul Dana Dogotari - petiția înregistrată cu n***** din 09.03.2023) se constata încălcarea dreptului minim la compensație în valoare de 400 euro per/persoană pentru întârzierea prelungită a zborului *****din 29.12.2022 pe cursa Chișinău - Brussels National Airport, operat de CA"Fly One"SRL la 29.12.2022. La baza refuzului de plată a compensației consumatorilor ***** CA"Fly One" a invocat motive tehnice apărute la aeronava care urma, să efectueze zborul Chișinău - Brussels, încadrând situația în prevederile art.5 alin.(3) al Regulamentului (CE)*****al Parlamentului European și al Consiliului din 11.02.2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aplicabil (articolele 1-17) pentru Republica Moldova în baza Acordului privind spațiul aerian comun, întocmit la 26.06.2012 la Bruxelles. Însă, potrivit orientărilor interpretative ale Curții Europene de Justiție referitoare la Regulamentul menționat, o problemă tehnică, care a apărut în mod neașteptat și nu se datorează întreținerii deficitare, nu se încadrează în definiția "circumstanțe extraordinare" atunci cînd este inerentă exercitării normale, a activității transportatorului aerian. Trebuie să se considere ca, în cursul activității unui transportator aerian, un eveniment neașteptat este inerent, adică este parte integrantă a exercitării normale a activității transportatorului aerian.*

*Subsecvent, transportatorul a încălcat dreptul minim la compensație în valoare de 250 de eura în cazul pasagerei ***** (deținătoare serviciului cu n*****), invocând*

*că întârzierea zborului*****din 10.07.2022 a fost cauzată de circumstanțe independente de voința companiei. Situația creată a fost catalogată de către "Fly One", poziție expusa prin intermediul scrisorii ***** din 11.10.2022, drept una excepțională în lipsa probelor verosimile. La fel, profesionistul indică, că după notificările din 09.07.2022 despre întârzierea zborului, recepționate de consumator prin intermediul poștei electronice, ***** s-a înregistrat la zbor, conform noului orar, a utilizat biletul, iar transportatorul a respins cererea consumatorului de a oferi compensație pentru întîrzierea zborului.*

*Afirmațiile transportatorului expuse în scrisoarea cu nr.de ieșire ***** din 11.10.2022 poartă un caracter vădit denaturat și sunt apreciate critic de către AAC, fiind considerate drept expuneri false ale drepturilor minime ale pasagerilor redate în pct.16 lit.a) și pct.18 lit.a) (dreptul minim la compensație) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012.*

*Întârzierea zborului*****din 10.07.2022 cu 17 ore și 57 de minute s-a produs din cauza sosirii cu întârziere a aeronavei dintr-un alt zbor sau din sectorul anterior (DL 14 - oversales, booking errors, DL93 - Aircraft rotation), fapt ce nu exonerează transportatorul de plata compensațiilor. Mai mult, în cazul enunțat operatorul aerian a evitat în mod intenționat prezentarea pasagerului în cauză, a unei comunicări electronice în care să fie precizate normele de compensare și asistență în conformitate cu dispozițiile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin HG nr.836 din 08.11.2012, prin ce a încălcat cerințele pct.38 al Regulamentului amintit (obligația de a informa pasagerii despre drepturile lor). Adițional, pasagera ***** nu a recepționat un răspuns în termen de 14 zile din partea transportatorului la cererea sa din 17.07.2022, prin ce a fost încălcată dispoziția art.10 lit.h[1]) din Legea nr.105 din 13.03.2003. Încălcările enunțate afectează drepturile fundamentale ale consumatorilor, statuate în art.6 lit.b), c) și d) și art.24 din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor. Conform prevederilor art.13 alin.(1) și (2), alin.(4) lit.a) șt alin.(8) din Legea nr.105 din 13.03.2003 practicile comerciale incorecte, acțiunile Fly One în raport cu pasagera ***** constituie practică comercială incorectă înșelătoare. Ignorând prevederile pct.22 din Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012, a procesului-verbal de control***** din 17.09.2020 și a deciziei privind interzicerea practicii comerciale incorecte *****din 21 septembrie 2020, emise de AAC, "Fly One"SRL a încălcat dreptul minim la rambusare a întregului cost al bilețelul (codul biletului - ***** în valoare de 39 de euro pasagerei******

În temeiul constatărilor supra relatate, autoritatea publică pârâtă **a emis următoarele prescripții**:

1) CA"Fly One"SRL va asigura comunicate în formă scrisă pentru persoanele nevăzătoare sau cu vedere redusă (aduse la cunoștința acestora prin mijloace alternative corespunzătoare) în care sunt precizate normele de compensare și asistență, coordonatele Autorității Aeronautice Civile, conform pct.38-39 din Regulamentul privind compensarea și asistența, pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării

sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobai prin HG nr.836 din 08.11.2012;

*2) CA"Fly One"SRL va asigura respectarea dreptului minim la compensație pasagerilor***** și *****în valoare de 250 euro per/persoană pentru întârzierea prelungită a zborului ***** din 14.08.2022, pe cursa Antalya – Chișinău;*

*3) CA"Fly One"SRL va asigura respectarea dreptului minim la compensație pasagerilor ***** în valoare de 400 euro per/persoană pentru întîrzierea prelungită a zborului *****din 29.12.2022, pe cursa Chișinău – Brussels;*

*4) CA"Fly One"SRL va asigura respectarea dreptului minim la compensație pasagerei ***** în valoare de 250 euro pentru întîrzierea prelungita a zborului ***** din 10.07.2022, pe cursa Verona - Chișinău; Fly One va expedia pasagerei ***** o comunicare scrisă în format electronic despre drepturile sale minime în calitate de pasageră și coordonatele Autorității Aeronautice Civile;*

*5) CA"Fly One"SRL va asigura rumbusarea întregului cost al biletehii (codul biletului - ***** în valoare de 39 de euro pasagerei *****

În textul procesului-verbal de control ***** din 13.04.2023 autoritatea publică pârâtă a stabilit termenul de înlăturare a încălcărilor, și anume: 22.05.2023.

În interiorul termenului stabilit, menționat supra, CA"Fly One"SRL nu a înlăturat încălcările stabilite de către autoritatea publică pârâtă.

Prin somația din 26.05.2023(f.d.29), autoritatea publică pârâtă – Autoritatea Aeronautică Civilă constatând că, CA"Fly One"SRL nu a executat prescripțiile din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, a somat-o să execute inidicațiile prevăzute de procesul-verbal ***** din 13.04.2023 și să prezinte prezinte dovezile de executare la adresa electronica a autorității publice pârâte. La fel, reclamanta a fost preîntâmpinată că, în cazul neexecutății indicațiilor din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, în privința sa va fi aplicată măsura coercitivă sub formă de amendă de constrângere conform art.181 alin.(4) Cod administrativ.

Până la data de 29.05.2023 CA"Fly One"SRL nu s-a conformat indicațiilor autorității publice pârâte și nu a executat prescripțiile din procesul-verbal ***** din 13.04.2023.

Prin somația repetată din 07.06.2023(f.d.30), autoritatea publică pârâtă – Autoritatea Aeronautică Civilă constatând că, CA"Fly One"SRL nu a executat prescripțiile din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, nici în termenul suplimentar instituit – 29.05.2023, a somat repetat CA"Fly One"SRL să execute inidicațiile prevăzute de procesul-verbal ***** din 13.04.2023 și să prezinte prezinte dovezile de executare la adresa electronica a autorității publice pârâte. La fel, reclamanta a fost preîntâmpinată că, în cazul neexecutății indicațiilor din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, până la data de 08.06.2023, în privința sa va fi aplicată măsura coercitivă sub formă de amendă de constrângere conform art.181 alin.(4) Cod administrativ.

Ambele somații au fost notificate destinatarului – CA"Fly One"SRL, ce se confirmă prin ștampilele de intrare a reclamantei cu ***** din 26.05.20213 și, respectiv, ***** din 07.06.2023.

CA"Fly One"SRL și a executat prescripțiile din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, nici ca urmare a somației repetate din 07.06.2023.

Urmare a neexecutării de către SA”Fly One” a prescripțiilor din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, precum și a somațiilor din 26.05.2023 și din 07.06.2023, Autoritatea Aeronautică Civilă a aplicat în privința CA”Fly One” amenda de constrângere ***** din 13.06.2023, în cuantum de 8000 unități convenționale, ceea ce constituie 400 000 lei, pentru neexecutarea procesului-verbal ***** din 13.04.2023 (f.d.13).

Prin prisma constatărilor faptice susmenționate, instanța de judecată reține că, prescrpțiile din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, și anume: 1) CA”Fly One”SRL va asigura comunicate în formă scrisă pentru persoanele nevăzătoare sau cu vedere redusă (aduse la cunoștința acestora prin mijloace alternative corespunzătoare) în care sunt precizate normele de compensare și asistență, coordonatele Autorității Aeronautice Civile, conform pct.38-39 din Regulamentul privind compensarea și asistența, pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobai prin HG nr.836 din 08.11.2012; 2) CA”Fly One”SRL va asigura respectarea dreptului minim la compensație pasagerilor***** și *****în valoare de 250 euro per/persoană pentru întârzierea prelungită a zborului ***** din 14.08.2022, pe cursa Antalya – Chișinău; 3) CA”Fly One”SRL va asigura respectarea dreptului minim la compensație pasagerilor ***** în valoare de 400 euro per/persoană pentru întîrzierea prelungită a zborului *****din 29.12.2022, pe cursa Chișinău – Brussels; 4) CA”Fly One”SRL va asigura respectarea dreptului minim la compensație pasagerei ***** în valoare de 250 euro pentru întîrzierea prelungita a zborului ***** din 10.07.2022, pe cursa Verona - Chișinău; Fly One va expedia pasagerei ***** o comunicare scrisă în format electronic despre drepturile sale minime în calitate de pasageră și coordonatele Autorității Aeronautice Civile; 5) CA”Fly One”SRL va asigura rumbusarea întregului cost al biletehii (codul biletului - ***** în valoare de 39 de euro pasagerei ***** – sunt obligatorii pentru CA”Fly One”, deoarece este o măsură oficială, întreprinsă de autoritatea publică pârâtă pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Procesul-verbal ***** din 13.04.2023, nefiind contestat în modul prevăzut de lege, a obținut puterea lucrului decis potrivit art.140 Cod administrativ.

Alegațiile părții reclamante referitoare la faptul că ea(reclamanta SRL”Fly One”) nu a executat prescripțiile autorității publice pârâte consemnate în procesul-verbal ***** din 13.04.2023, pe motiv că le-a sesizat drept recomanări, ci nu indicații obligatorii, care urmează a fi executate, instanța de judecată le apreciază ca fiind contrare principiului bunei credințe și diligente impuse de legiuitor(art.24 Cod administartiv). Mult ca atât, emiterea a două somații, prin care autoritatea publică pârâtă a explicat expres reclamantei că, în cazul în care nu va executa indicațiile din procesul-verbal ***** din 13.04.2023, în privința acesteia se va aplica măsura coercitivă sub formă de amendă de constrângere conform art.181 alin.(4) Cod administrativ, alegațiile reclamantei privind caracterul neexecutoriu al procesului-verbal ***** din 13.04.2023, sunt contrare principiilor administrative.

Din conținutul actului administrativ emis – amenda de constrângere ***** din

13.06.2023, instanța de judecată constată că autoritatea publică pârâtă l-a emis în vederea protejării intereselor consumatorilor ***** *****, *****, *****, ca urmare a neexecutării de către societatea reclamantă a prescripțiilor consemnate în procesul-verbal ***** din 13.04.2023.

Concluzionând cele relatate, instanța de judecată conchide că măsura aplicată de către autoritatea publică pârâtă este una legală și necesară în vederea realizării principiilor statului de drept, or, este prevăzută de lege – art.181 alin.(4) Cod administrativ, este aplicată de către organul competent – Autoritatea Aeronautică Civilă și este întreprinsă cu respectarea procedurii prestabilite. Respectiv, este inadmisibil ca un act administrativ, care beneficiază de prezumția de legalitate și veridicitate, să rămână neexecutat.

Însă, totodată, instanța de judecată consideră că la emiterea actului administrativ contestat – amenda de constrângere ***** din 13.06.2023, autoritatea publică pârâtă nu a ținut cont de principiul individualizării amenzii aplicate, ceea ce a condiționat încălcarea principiului proporționalității.

Art.181 alin.(4) Cod administrativ, mărimea amenzii de constrîngere este de cel puţin 20 şi cel mult 10000 de unităţi convenţionale. O unitate convenţională constituie 50 de lei. La stabilirea amenzii de constrîngere se va ţine cont şi de interesul economic al debitorului executării în neîndeplinirea obligaţiei care îl priveşte.

Respectiv, având o marjă de la 20 până la 10000 unități convenționale, autoritatea publică pârâtă nu a motivat nici într-un fel aplicarea amenzii în mărime de 8 000 unități convenționale, prin ce a încălcat prevederiule art.118 Cod administrativ, deoarece din motivarea deciziei discreţionare ale autorităţii publice pârâte, nu este posibil de stabilit punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului său discreţionar. Mult ca atât, autoritatea publică pârâtă nu a recuperat motivarea necesară nici în cadrul dezbaterilor judiciare așa cum prevedere legiuitorul în art.123 alin.(1) lit.b) și alin.(2) Cod adminbistrativ.

Art.16 Cod administrativ prevede: (1) Dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală. (2) Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Art.29 Cod administrativ prevede, (1) Orice măsură întreprinsă de autorităţile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporţionalităţii. (2) O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporţională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit.

Art.137 Cod administrativ prevede: (1) În exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. (2) Dacă autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. (3) Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două

stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. (4) Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Art.225 alin.alin.(1), (2) Cod administrativ prevede: (1) Instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Bazându-se pe prevederile normelor legale precitate, instanțe de judecată conchide că, aplicând amenda de 8 000 unități convenționale, autoritatea publică pârâtă nu a respectat limitele dreptului său discreționar, iar amenda aplicată este disproporționată în coraport cu încălcările admise de către societatea reclamantă.

Prin urmare, instanța de judecată, constatând încălcarea principiului proporționalității, consideră necesar de a micșora amenda aplicată până la 2000 unități convenționale, având în vedere că amenda de constrângere constituie o măsură de constrângere administrativă și un mijloc de corectare și de reeducare a făptuitorului și impune lipsuri și restricții a drepturilor ultimului. Amenda de constrângere are ca scop restabilirea echității sociale, corectarea SRL”Fly One” în vederea respectării puterii lucrului decis și a executării actelor administrative emise de către autoritățile publice în vederea respectării principiului legalității.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Concluzionând cele relatate, instanța de judecată, în vederea respectării principiului legalității și proporționalității, consideră necesar anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil contestat, prin micșorarea amenzii de constrângere aplicate în privința SRL”Fly One”, c/f *****, până la 2000 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 100 000(o sută mii) lei. Or, măsura întreprinsă de autoritatea publică pârâtă este una nerezonabilă, deoarece ingerinţa produsă prin ea este disproporţională în raport cu scopul urmărit, ceea ce este de natură să afecteze dreptul reclamantei de proprietate, protejat de art.1 Protocolul 1 CEDO, în sensul autonom al termenului ”bun” în accepțiunea CtEDO.

În temeiul prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.a), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova, art.art.239-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Societatea cu Răspundere

Limitată ”Fly One” împotriva Autorității Aeronautice Civile privind anularea actului administrativ individual defavorabil, se admite.

Se anulează în parte actul administrativ individual defavorabil – amenda de constrângere ***** din 13.06.2023, prin micșorarea amenzii de constrângere aplicate SRL”Fly One”, c/f *****, până la 2000 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 100 000(o sută mii) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia